

Lelki harmat

Düsevni Liszt

Mészecsne verszke novine.

Lásztnik: „Evang. sinyorija Vendszke krajine.“
Vödávnik, glávni i odgovorni reditel: Kováts
István v Muraszombati.

Céna na celo leto 2 Pengőja, v zvönsztvo 3 P.,
v Ameriko 1 Dolár. Edna numera 20 fillërov.
Naprejplacilo gorivzeme vszáki ev. dühovnik
i vucsitel. / Izhája ednök na mészec.

Békesség a bejövőknek!

Amikor huszonkét esztendővel ezelőtt drága hazánk, Magyarország testéről leszakították a Vendvidéket, az árvaság, az elhagyatottság szomorú sorsa jutott itt mindnyájunknak osztályrészül. Ha az új viszonyok között élni akartunk, akkor szemébe kellett néznünk a megpróbáltatásoknak, a sok üldöztetésnek. Az Isten kegyelmébe vetett hitünk nem engedett kétségbeesni. Tudtuk, hogy nincs olyan sötét éjszaka, amelyre nem következik napkelte s a bujdosásnak, a sok megaláztatásnak is egyszer vége lesz. Azt is tudtuk, hogy a trianoni határon túl magyar testvéreink gondolnak reánk s itt is, ott is buzgó imádság epedez százezrek ajakán.

A szabadulás várva-várt napja megjött április 16.-án s első szavunk a köszönet és hálaadás volt az Isten jóságáért. Örömmel tértünk vissza testvéreinkhez, kiktől erőszakkal elszakítottak. Tudtuk, hogy szeretettel fogadnak.

Most augusztus 5.-én pedig újra testvéreink jöttek hozzánk, sok-sok magyar tanítónő és tanító. Testvéri szeretettel köszöntünk titeket drága magyar testvéreink és szeretettel fogadunk titeket körünkbe. Baráti és testvéri meleg kezet nyújtunk néktek és kívánjuk néktek, hogy jól éreztétek magatokat a Vendvidéken.

A németek nagy hőskölteménye, a Niebelung ének azt írja, a legendás hősről, Siegfriedről, hogy a magasságba rettentő

erővel tudta beledobni dárdáját, s míg ez szárnyatlan madárként a messzeségbe repült, Siegfried, a hős oly sebesen futott eléje, hogy mire az a földre bukot volna alá, már várta, a levegőből elkapta, ismét felrepitette, s ekkép folytatta a ritka játékot tovább.

A Muravidék Siegfriedjei ti vagytok, hozzánk érkezett magyar tanítók. Ti is dárdavetők lesztek, dárdáitok a gondolatok, reménységek, eszmények, a tudomány és az izzó magyar hazaszeretet. Felvetitek ezeket a magyar égre, s a gondolat-, a reménység-, eszmény, tudomány és hazaszeretet dárdái áthatítják a kiderült magyar egék s repülnek fényes madarakként a jövő időkre, a vendvidéki gyermekszívekbe. Drága magyar tanítók ti vagytok a magyar mult szent örökségének örökösei, vívői, harcosai. Ti vagytok a nemzeti hagyományok és célok előbbre vivő hadserege, ti vagytok a magyar mult megtartói, továbbplántálói és a magyar jövő építői. Az eszmény dárdáknak a jövőbe való röpitgetése nem kisebb erőpróba lesz számotokra, mint a Siegfriedé Legendás küldetés, amelynek célja, hogy ami most eszmény az általatok egykoron valóság legyen.

Mi vendvidéki magyarok pedig, akik a mult nagy megpróbáltatásaiban őrállói voltunk e vidéknek és jó hűséges pásztorai a népnek, — nem tekintjük a hozzánk jött magyar tanítóink erőfeszítését, hazafias nevelő munkáját közönnnyel, hanem hatalmas lendületük sodorjon minket i magával. Ahol ti nemes munkát végeztek elismerjük,

ahol eszmények után futtok, bátoritunk titeket, Veletek való együttérzésnek legyen nektek serkentés. Tanácsaink és ráhatásaink pedig legyenek nektek szent lelki megkötés, hogy eszményeitek ne szertelenkedjenek utópiává, munkátok káprázatos, de magvában értéktelen látványossággá.

Tisztelet adassék a magyar Siegfriedek, s magyar tanítók lelki és szellemi dárdatetésének a felszabadult és az édesanya keblére visszatért Vendvidéken. Isten áldását kérjük nagy munkátokra. Áldás és békeesség legyen velünk, Veletek kedves magyar testvéreink, tanítónők és tanítók. Tőletek várjuk azt, hogy mint igaz magyar katonák a betű, a tudomány, a magyar kultúra fegyvereivel neveljétek a reátok bizott vendvidéki gyermekekből a magyar hazának jó és hű polgárokat és hazafiakat, az Istennek hívő gyermekeket, a Krisztus egyházának pedig becsületes és áldozatkész tagokat. Valláskülönbség nélkül dolgozzunk mindnyájan becsülettel, hűséggel és odaadással drága magyar hazánk felvirágoztatásán. Ehhez a nagy és magasztos munkához Istentől kérjünk erőt és kitartást.

Igy érthető, ha titeket a Vendvidékre érkezett magyar tanítókat a régi szép magyar Köszöntéssel köszöntünk: Békeesség a bejövőknek!

H.

Zgrbani szár csizme

(Z-bojnszkoga vrëmena pripovëszt)

Poslov.: F. J.

Vu szedem vesznic, vu szedem határov je zisao glász Berkes Pannike gosztüvanyi. Berkes Peter je vöpökázao to szvoje, naj niscse neprávi, ka je szköpi bio, proti jedine cséri vöobszlüzšavanyi. Koml je Bög vrëdnoszt i tüdi lépo csér darüvao, on zná ka je cslovecsa düznoszt! I pri tom je mladozsenecz tüdi nika nê pozadnyesi, ni vu lepoti, ni vu vrëdnosztli gledécs. Z recsjöv táksi pár je grátao zsnyidva, na steroga tak májo segö praviti, ka ny dva je azam Bög ednoga, k-tomi drügomi sztvöro. Na gosztüvanya dén je bilö veliko razveszeljávanye, muzsika, plesz, jésztvina, pitvina. Sto bi zdá poszlühsao, ka bobnyarijo pred veskov hizsov i oznanüjejo? Sto bi vüpao zdá gosztüvanya szvate burkati? —

Dika Bôgi na viszíni!

(Pri obilnoj zsévl.)

„Dika Bôgi na viszíni“
Szpëvajmo v-szrdci ponízni,
Kí je vsze, ka jeszte sztvöro:
Nëbo, zemlô, vsze tak môdro;
Trávo, drevje ino czvétje,
Szuncze, mészecz, vnôge zvêzde,
Tíhi hlád i grozen vihér,
Nyega dícsi i môrja vdér:
Dika Tebi sztvoriteli!

Bôgi, ki *blagoszlov* dáva,
Sze naj szpëva dika práva!
Od nyega vsze dobro szhája,
Z-nébe k-nam doli prihája.
Vsza dobra nam li on dáva,
V-obilnosztli nadeljáva;
On hráni, têlo odêva,
Paszé düso, naszitsáva:
Dika *blagoszlóva* Bôgi!

Szpëvajmo *miloscse* Bôgi,
Kí je zdenecz dobrôt vnôgi!
Kí je Jezusa k-nam poszlao,
Szvêt tak visziko prestímao.
Oh *miloscse* globocsína,
Blájzszen je, kí v-nyê prebiva!
Ocsa, — Tve velke lübézni
Neprerazmi szin zemelszki:
Molimo Te *klecsécs* v-práhi!

Zagvüšno niscse drügi nê, kak vëszí gláva:
rítar.

Na nasztëzse gori odprëte dveri je sztvöpo med goszté, escse sze je pokloniti tüdi szpozábao. Cigáne je vtühsao: naednôk je velika tihocsa nasztánola vu h'zsi.

— Postüvani szvatovje! Nega zdá vrëmena na razveszeljávanye. Vö je vdátüla bojna! Kí je voják, zse vu etoj nocsi more idüti na rácze.

— No cigan, na tó lgraj tuss! Je odgövero Berkes ocsa. Cigányi szo igráli, ali vnôgo zsen-szek je prekricsalo z jaja kricsom muzike glász.

Sznehé lépí erdécsi obráz je oblëdo i gvüšno, ka bi sze nyê v glávi zavrtelo, csi bi jo nyê lépí tíváris, — Gábor András nebi popadno z obema rokam i v nárocsaj zadrzsao.

— Nika sze neboj düsa moja, Pannika, hitro vréd poberémo mi rácze, naszkori nazá pridem i teda tam zacsnemo, gde szmo zdá dokoncsali,

On je mlra Bôg veliki,
 Szpêvajmo nyemi vu díki!
 On, zbrise z-ôcs britke szkuze,
 Vrácsi dűse teske rane.
 Vodi nász po szvojoj rêcsi,
 Kak po trôsta právoj szvêcsi,
 Stera, liki nébe rosza:
 Ozsiváva csléka szrdca,
Na molitev pobűdjáva!

Díko Bôgi vekvecsnomi,
 Szpêvajmo v-szrdczi velkomi!
 Csi sze bår v-grob pogrozímo,
 Pri nyem sztálén dom dobímo,
 Csi tũ z-Jezusom zsvívemo,
 Naveke mĩ nevmerjémo,
 Kak on, vszi z-grobov sztánemo,
 Zsnyim pred Bôgom posztánemo.
Díka Bôgi na viszíni!

F. J.

Vszakdenèsnyi krűh

Nas vszakdenèsnyi krűh nam je Bôg tũdi dao v etom létĩ. Zató tũdi mĩ dájmo Nyemi hválo, stero szmo Nyemi duzsni dati za dobłeni drági dár. Tò hváłodávanye bode vrêdno i pravicsno dokoncsanye tiszte zacsêtné molitvi, z sterov szmo premínôcsó jeszén krűha szemen tá poszêjali.

Za krűh szmo moĩili, krűh szmo proszĩili i z Bozse dobrotivnoszti szmo tũdi letosz krűh dõbĩli.

je pravo Gábor András i pascso sze je on tũdi na pôt pripravĩti.

V zôrje je sò vlák. Vônê je bila cêla vész, vszákĩ je meo nikákoga, koga je vòszprevájao i objòkao. Bojna je nê sála! I dõnok tê vnõge mláde dűse, tak da bi jo za tákso stímale! Nĩ eden sze ne zsaloszti zsnyĩh. Edna nõta sze vu ovo vtõni, szkácsejo, plêsejo i kornáte krscsáke vřsziko zdigávájõcs plahocsejo zsnyĩmĩ. — Komaj jeszte meszto na vlákĩ, escse i sztube sze napunijo. Gene sze zselezen jahanec i Gábor András, escse itak Panniko obĩma i kűsűje.

— Neĩdi drági moj tũvárĩs!

— Escse i na tvojo rêcs nemorem zaosz-tátĩ moj goľõb. Ali nazâ pridem — i teda — szamo szkrb mĩ mē na csĩzme! Je pravo András, potom je i on gorĩ szkocso na gibájõcsi vlák.

Pannika je z timĩ ovĩmĩ zszenszkami cêle dni jòkala, zsalosztila, sze je i csákala szvojeja lűblénoga mõzseka. Odhájali szo dnévi, tĩédni i

Krűh, steri je z nõve mele pecseni, zse na nasem sztõli sztoji i po lűbêzni dobri szrdc je zse tũdi tam v rokáj i na sztolaj szziromákov.

Ka je prav za prav krűh? Kémiki tò právjio od nyega: Z razlicsni dèlov vkűpzmèsana táksa zmē-sanca, stere vszákĩ dèl sze nájde v zẽmli i stera je pòleg hranilne vrêdnoszti szposzobna za tò, da v nase tẽlo nõvo krv i z tẽm nõvo mõcs vlejé v nase zsile. Csi polszki delavec, kmet glêda na krűh, tò právi: krűh je mojega trűdapunoga dela od Bogá dání szád, za steroga szem sze edno cêlo leto trűdio. Csi sze na csesztũnika sztõli nahája, te etakse recsĩ csűjemo od krűha: Krűh je mojega vernoga dela postena plácsa, za stero szem doszta trpo. Od tẽ vszákĩ isztĩno má, ali nê je zsmetno vidĩti, da krűh escse obri vszega toga nikaj drűgo szkřiva vu szebi. Krűh za steroga zsêtve Goszpòd nase hváłodávanye csáka, je tũdi Nyegove univertzálne lűbêzni szvedõ-sztvo, z sterim vszákõ leto potrdĩ i podcsrta za nász one szvéte recsĩ, da On szvoj dèn gorĩprineszé tak na hũde, liki na dobre, dezsdzs dá tak pravicsnim, liki hamicsnim. Krűh naj li kakkoli prĩde na tvoji sztol, je nê szamo tvojeja dela szád, ali pa dobri, lűbeznĩvi szrdc dár, nego Bogá k nam szkázane ocsĩnszke lűbêznoszti szvedõsztvo. Tò bi sze mogõ. cse etak dalõ nájlepse povédati: Krűh, za steroga hválo moremo dati, je Bozse dobrõte pecsena hrána.

Krűh je Bozse dobrõte pecsena hrána. V tom notri jeszte v prvoj vrszti tò, da nase zemelszko zsvĩlẽnye tũdi szamo z telovne sztrání gledõcs, vszákĩ dèn li szamo z Bozse dobrõte zsvĩv. Vszákĩ dèn mo-

mészeci, — ali bojni je nê grátao konec. Od Andrása je prisao glász, ka nyemi je dobro, nĩksa falinga ga je escse nê doszêgnola, szamo ka zse komaj csáka domõ prĩdtĩ.

Tò zszelẽnye nyegovo je zacsűla edna ruszka srappnell i tákso rano nyemi vdřla na právoj nõgi, ka szo ga vcsaszĩ domõ odposzłali v-spĩtão.

Z teskov ranov lezsi v-spĩtáli i pĩzmo pĩse domõ Panniki: „v-spĩtáli szem drága moja, ali vřs nemam velke falinge, vê ti szam pĩsem pĩzmo. Bojdĩte primêri, vszedugo nê, de mĩ bõgse.“

Sziromák András, te sze je escse nĩti szam nê szõmno, ka csáka na nyega!?

Vsze vrácsenye, vsze szkřbnoszť je zob-sztojszka bila! Doktor je eden dèn vònazvészto ka nyemi nogõ vkřaj morejo vzéti, ovak ne-ozdrávi, prvĩ szledkar de mréti mogao.

Gábor András je z zadovolnoszťjov vzéo tẽ glász, ali nê je bio batřiven tò Panniki od-

res jészti. Nega dnéva, nega minute, gda bi sze zemelszki cslovek lehko odtrgno i lócso od Bogá. Za hráno nyemi je peccsena Bozsa dobróta, krúh je potreben vszáki dén. Mi zemelszki lűdjé szmo vszi v Bozsoj rŕki. Na telovne gledŕcs szmo nikaj nē vecs, nego edna prŕsztna olljova lampica, stere poszvēt je odviszen od v nyŕ vlejánoga olija. Rávno tak szmo tűdi mi vszáki dén potrebnī vszakdenēsnyega krűha, ali Bozse mīlosztivne dobrŕte. Tŕ je za nász tákse, liki szunca szveklŕcsa i toplŕcsa, od steroga szamo blázsen cslovek mīszli tŕ, da szmo ga v leti rēszan potrebnī, ali v zīmi pa nikak nej. Pa bi mi v megleni, neszuncsni kēdnaj zmrznoli, csi bi tűdi táksega hīpa bār nevidŕcse, ali dŕnok obri nász nē hodilo toplo szunce, stero v tom vrēmeni v jűzsnī krajīnāj zsvŕcsim nasim bratom zori vszakdenēsnyī krűh. V hráno peccseni krűh nam predga od tīszte szmilene Bozse dobrŕte, z stere vszáki dén zsvēmo.

I té krűh, — tűdi na tŕ moremo mīszliti, — je tűdi zmoszen posztánŕti nosztitel tīsztomī nebeszkomī krűhī, v sterom je za nász dāna Bozse dobrŕte popolna punoszt. Gda od Jezusa Krisztusa szprāvlenīmī recsmī blagoszlovlenī i poszvecsenī krűh vzsīvas, té krűh te vkűpvzēzse z tvojom Odkűpītelom i Goszpŕdom, v szkűpnoszt i v zsvŕo vezalo prīdes z szamīm szvētīm Bŕgom, ki tak sztan vzeme pri tebi i v tvojem szrdeci i v cēlom zsvlēnyī. Tŕ je moje tēlo, csűjes Bozso rēcs z telovnīmī vűhamī, i csi mās vero, tak tao dobis z mēra i ono blājzseno ŕbecsűtējnye, da szī dŕbo szkűpnoszt i szveto prikapsēnye z Goszpŕdom.

pīszati: „Nemē duzse szkűb na cszme, ār nemo meo nŕge na koj bi je gori ŕbűo.“

Operácīa sze je poszrecsīla, i za eden tje-den je zse prēk blo od nevarnosztī. Escse i nyegova dobra vola nyemi je tűdi nazā pīsla, vēm je k-koncŕvī lī bŕgse z ednov nogŕv zsvīti, kak z-dvema mrētī.

Lī te sze je ŕbzsalosztīo, csi je z dŕmī dŕbo pīszmo, ali je pa on pīszao domŕ.

— „Csīzme tī szkűb mam, i nŕto tűdi znam pri sterŕj szva hēnyala plēszati. Szamo tŕ je falīnga, ka je cīgān prīmās, ki je jo igrāo, premīnŕcso nŕcs vu bojnī szpadno, jeli bode, ki bi jo tak fājn pod pelē igrāo, kak je on znao igratī.“

Tak je pīszala Pannīka i Andrās szī je zsalosztīno zdēhno:

— Jeli sze nāīde tākī cīgān, ki bi pod moje pelē znao igratī? Ali domŕ je szamo eto

Krűh kak Bozse dobrŕte peccsena hrāna tak bode i posztāne v nāsem zemelszkom vandrarszkom zstīki telovna mŕcs, i tűdi tak bode i posztāne nebeszka hrāna, stera nász zdaj pomāga na zstīka velkoj vandrarszkoj pŕti i tam prēk pa v nŕve nēbe i nŕve zemle domovīnī, naj posztāne vszākoga nasega vűpanya ŕbdrzītel.

V ŕbilnī lētaj je vszīgdār doszta nezadovolnī lűdī, ali mogŕcse v etaksem szlabom letī, kakse je letosz, gda szmo doszta menyē nāzseli i namlātīlī, kak pa drűga lēta, tak mīszlīm vecs tākī lűdī bode, ki szpoznajo krűha velko vrēdnoszt, nāīmre pa tŕ, da je krűh Bozsi dār, Bozse dobrŕte peccsena hrāna, i da je nē zadosztā lī szamo cslovecse deio i trűd, nego v prŕvoj vrsztī je potrebnā Bozsa dobrŕta i Bozsi blagoszlov. Zāto dājmo vrēlo hvālo Goszpŕdomī Bŕgi, da nász je tűdi v etom letī ŕblŕno i ŕbdarűvao z vszakdenēsnyīm krűhom.

Zahvālītī dobrotīvoszt
Je csloveka szvēta duzsnoszt,
Stero ki bi gda zaműdo,
Vŕ bi szkāzao szrdce hűdo.
Oszkruno bi dűso szvojo,
I ŕh ŕcsa, prāvdo tvojo:
I tak bi sze nevrednoga
Vcsīno dāra vzsīvanoga.

H.

Zsvīncse csi bār nē tak popolno, all szkŕon vse tīszto znā vcsīntīlī, ka cslovek. Zsvīncse lī szamo edno nevē, nevē mŕltī. Zāto ki ne mŕlt, tīsztlī je szam ŕdsztrāno razlīko med szebom i med zsvīnov.

pīszao, ka nyemi je zse dobro, hodītī namālī zse tűdi more — ali tŕ je nē prīdao k-coj, ka szamo z-klānkŕv.

Nakelīko je cēllā nŕga, nateilīko je rāsztā i nyegova bojazen. Jāj, ka bode, csi nyega zsenā tak nevolnoga bode vīdla? — Ka pa csi ga nītī nazā nevzeme? Csi — ga, ŕh Bŕg pomŕrī me ŕdűrītī znā? Vēm tak lēpa zsenszka, kak je nyegova Pannīka z etaksīm rŕmarom, kak je on, nede stela zsvīti. Tā mīszel nyemī je nē dāla mīrovnosztī. V-nocsi, vudnē, szī je z-tēm trŕ glavŕ, v-kakso formŕ bi tŕ zsenī naznāno. Po vnogo veroszűvānī nocrāj, je k-koncŕvī eden dober nacsrt (plān) zbrodo vŕ. Tam je zacsno delo, gde je je pokvāro. Na ŕtro je ŕdpīszao domŕ:

Drāga tűvārīscā! Prīszīljenī szem tī nāznānye datī, ka mī nŕga nikak nemre zacēllītī. Doktor mī je tak prāvo, ka csi jo v-bedrī nedam vkraj vzētī, tak de mī mrētī.

Magyar feladat.

„Monda a gutaütöltnek: Bizzál fiam, megbocsáttattak a te bűneid.” Máté 9. 2

Jól ismert kép Jézus életéből. Valamilyen hevenyészett hordágyon szegény gutaütött embert hoznak Jézushoz. Bizonyára voltak Kapernaumban olyanok, akik naponta elmentek a szegény beteg mellett anélkül, hogy egyetlen résztvevő pillantásuk vagy szavuk lett volna. Akik észrevették és megszánták a nyomorúságát, azok azt várták Jézustól, hogy amint már annyi beteggel megtette, őt is meg fogja gyógyítani. És sokaknak csodálkozására és sokaknak megbotráncolására Jézus először nem a testi, hanem a lelki betegséget gyógyította meg, nem a betegségnek a testi szenvedésnek, hanem a bűnnek, a lelki szenvedésnek a terhéét vette le róla.

Ez a történet feljogosít minket annak a megállapítására, hogy mindenféle nyomorúságot, így a magyar nyomorúságot is háromféleképpen lehet nézni.

Vannak olyanok, akik néznek, de nem látnak. Ott ülnek az élet husosfázekai mellett és észre sem veszik azokat, akiknek még a száraz kenyérből is csak a morzsák jutnak. Szalonokban és sportpályákon széppé kendőzik és erőssé edzik a testüket és megvető mosollyal mennek el a gondoktól megcsunyult, munkától meggörnyedt és a tüdővészről elsorvasztott embermilliók mellett. S ha már igen szembeütnő a nyomoru

ság, legfeljebb azt teszik meg, hogy panaszlevelet írnak valamelyik újság szerkesztőségéhez az utcai koldusok zaklatásai ellen.

Istennek hála, azonban egyre többen vannak olyanok is, akik nemcsak néznek, de látnak is, akiknek szemébe könnyeket csal, akiknek a szívét szeretetre indítja, akiknek a kezét segítségre ösztönzi ez a szomorú mai magyar sors. Egyre nagyobb lesz a szociális felelősségtudat, szaporodnak a jóteköny egyesületek, segít az állam, és alig van párt, amelynek programjából hiányoznék a magyar nyomorúság és betegség leküzdése.

Testvér, aki e sorokat olvasod, én szeretném hínni rólad, hogy te is ebbe a csoportba tartozól. De még neked is azt mondom, nem elég az, hogy a szeretet szemével nézd a magyar sorsot. Jézus szemével kell nézned. aki látta a gutaütött szomorú sorsát, mégis a bűnelt bocsátotta meg előbb és csak azután gyógyította meg a testét. A legelőőbb magyar feladat ma nem az, hogy szervezkedj, pártokba tömörülj, még az sem, hogy csupán szeretetmunkát végezz, hanem az, hogy térj meg és nagyon szeresd magyar hazádat, magyar fajtádat, magyar testvéreidet. Nekünk nem pártokra, nem programokra, nem emberek cselekedeteire van csupán szükségünk, hanem Jézusnak erre az ígéjére: Megbocsáttattak a te bűneid.

Egy Finnországot járt lelkésztestvér prédikációjában olvastam a finn evangélikusság vilpuril

Zdã tak na tébe zavŭpam prebrati. Csi bos mi tak pizjala, ka jo naj nedam vkrajzëti, teda de mi mrëti. Bôg bojdi z-tebom drãga moja Pannika!

Kak je András tő pizmo gori naposto djao, sze je cëlô bôgse csŭto. Vëm tãkse zsenzke vëndar na szvëti nega, stera bi mozsë szmrt zselëla. Pa csi glih jeszte, nyegova Pannika je në tãksa. Gvŭsno, ka té odgovor napise „Li jo daj vkraj vzëti, kak nãjprve.” Ka bi znãla drŭgo pizmati tãksa dobra dŭsa, kak je nyegova zsenicska?

Uprav je prislo pizmo, kak hitro je li moglo pridti, ali, da je në tő bilô v nyem szpizsano, ka je András csakao, ár je Pannika jáko csedno tő pizjala:

— Drãgi moj tŭvãr! Za cëli szvët szí nedaj vkraj vzëti nêgo. — Oproszí goszpon doktora, naj te domô poslejo, Boris nëna ti jo z-dobrimi náraszmi okadí i obaja, i od toga

vszãka rana zacëli. Pascsi sze domô i nogô szí nedaj vkraj vzëti. Té szlëdnye recsi je dvakrat podcsrtala: Nedaj vkraj vzëti! András sze je malo po vŭhi poskrãbao, dale szí je premislãvao, ka má csiníti? I odpiszao je drŭgo pizmo:

— „Od etec me neodpŭszljo. Goszpon doktor mi je tak pravo, csi za eden tjeden nedam vkraj vzëti nêgo, teda morem preleti. Pascsi sze z odgovorom!”

Na tő pizmo je zse szãma zsenã prisla v spitao. Dvã dni i dvë nêcsi je potŭvala, ka naj li pri cájti pride, naj tecsasz mozsë nêgo nevezemejo vkraj.

Gda szo Andrãsi naznanili, ka nyemi zsenã vu spitãla preklati csãka, dokecs nedobí dovolënya na notriidënye — sze je v-ômuti tá obrno na posztelo. priblŭsao sze je tak híp, vu sterom sze má preobrnôti njegovoga zsítka sors. Csi sze zsenã presztrãhsi i vkraj sze obrné od nyega — teda — de tak vido, ka ga je në z-szrdcã lŭbi-

nagygyűléséről, amelyen finn testvéreink értünk magyarokért is imádkoztak. De nem azért könyörögtek csupán, hogy Isten elégelje meg az ostromoztatást, nem azért csupán, hogy szabad hazánkat adja vissza nekünk, hanem elsősorban azért, hogy térítsen minket magához.

Ha szereted a nemzetedet, és felelőiséget érzel iránta, akkor térj meg és könyörögj, hogy veled együtt minél több magyar testvéred elnyerje a bűnbocsánatot. H.

Szpremémba pri evangelicsanszkom dűhovniksztví.

Goszpon mlájsi Darvas Aladár, evangélicsanzski verevucsitel i dűhovnik, ki szo zse vise 7 lét z-navdűsenov i nepoménkanov vrėlosztjov, z-rázlocsnımı ópravcamı szpunyávali vu Szobotskoj evangélicsanzskoj gmajni cėrkevne poszle, szo július 27-ga v nedelo, szlobód vzéli od gmajne i 31-ga sze na nŕvo meszto v-Szombathely odszelili.

Goszpon Darvas Aladár szo nē szamo nepozábleni, dober szpŕmenek niháli za szebom vu decė szrdcáj, stere szo na molítvi, na verelűbézen i vrėloszt vcsili ino povodjávali, nego, kak pomocsni dűhovnik (kaplan) szo tűdi vu cėrkvi glászili Bozso rėcs i odprávlali vszefelė cėrkvene poszle i potrėbsine. — Evangelicsanzsko zsenszko drűstvo szo vu nyė szvėti ópravica j globoko podfėrali i vodili. Evangelicsanzskoga dijaskoga dŕma szo szkrbnik, opázitel

bili i pri toga povėksanyi sze neobtrűdno szkrbeli. — Evangelicsanzski csaszopiszov: Dűsevnoga Lízta i Evangelicsanzskoga kalendarija reditel, piszátel i siritel szo bili. Za eti vecs fėle vszt szvėti ópravica nyim uprav szrdcá zselėmo, da jih Goszpodin Bŕg i nadale blagoszlovi i povodjáva vu prisesztoom szvėtom pozványi, pri rász pa nepozábleni szpŕmenek nihájo za szebom.

Visziko postűvani Goszpŕn Pűspek szo ji za szoldacska dűhovnika potrebűvali. Vu nyih szo vidili rájprıpravnėsega za tŕ vázno szlűzbo, naimre za vecsfėle jezikov zránya volo. V-rėcsi i piszmi znájo popolno vogrszki, nemski i vecs szlávski jezikov i tak szo zdá szoldacska dűhovnik pŕsztalı. Vu tom pozványi do tűdi nasemi vendszlovenszkŕmi národı na szlűzbo.

Na nyih meszto, v-Szoboto za vereŕvuka vuszitela szo vŕlmenűvani i poszláni po Zongor Bėla sinyŕri Farády Mihály kŕrmendinszki pomocsni dűhovnik (kaplan), ki szo zse na meszto szlŕpili.

V Morávsko gmajno szo po G. Pűspeki zacsaszno dűhovnika (adminisztrátora) Balogh Stevan z-Meszlena poszláni. — Obádva k-nam poszlánıva dűhovnika szta vogrina, ár dneszdėn szlovenszkoga, na tŕ csėst prıprávienoga, mládoga dűhovnika nega. Obádva szta sze zse vrėlo zacsnola nas vendszlovenszki jezik vcsiti, da szı ga naj, kakti nyidva prehodniki, kak nájhitrė cszvojita i mogŕcsıva bodeta szvoje szvėto pozványe vu nasem maternom jeziki szpunyávatı. Goszpodin Bŕg ryldva je poszlao i náj nyidva, nyegova Bozsicsna mıloscsa tűdi na vernikov dűhovno radoszt i blájzsensztvo blagoszlovi: Z-szrdcá zselėmo! „Blájzseni bojdi, ki je vu bozsem imėni prısao“! K. I.

la — ár bi on nebi povrgao tã tē zsenszke, i rad bi jo meo escse i te, csi ni rŕk, ni nŕg nebi mēla. — Od toga sze je pã tak pokrėpo vu dűhi, ka je batrivno tã szkricsao:

— Pűszttie mi natrl tűvãrlsico!

Zsena je bojėcs sztŕpila notri. Lėpo szvilno oblėko je mēla, z-csipkasztim fŕrtojom, mále puncsike na nogáj, poredno tãsko v-rokaj, vu šteroj je mozsėvi doszta dobre jėsztvıne prıneszla.

Nemirovno je posztánola na prági — med vnŕgimi posztelami, Bŕg drági, vu steroj lezsi nyėni mŕzs!?

— Drága, moja Pannika, eszi hodi!

Pannika je sla za glászom, i tam je naisla mozsã vu lėpoj, bėloj poszteli, z-vunatnim pokrivom odenjenoga.

— Kűsni me Pannika!

Pannika sze je szremezslıvo nagnola k-mozsã lıcam. Jaj pred telikimi lűdmi, more tŕ vcsinıti.

— Doli szı szedi eszi k-meni.

— Lėpŕ szı je doli szejla pri mozsã stampeka krajı, i tŕ je tűdi mirno trpėla, ka jo je mŕzs za obė rokė prıjao i obė kűsűvao, kak kãkse velke mılosztıve.

— Zakaj szı prısła drága moja Pannika?

— Zãto, naj te vidim!

— Vidıti me scsės, prvle, kak vmerjėm?

Tãkse zgovãrjanye je nemogŕcse brezi jocsã poszlűhsati i Pannike lampice szo sze nakraj potėgnole, z-ŕcsi szo sze nyė pa szkuzė napűszttile.

— Nejŕcsi sze moj golŕb, vė szem escse nē mrŕ.

— Oh ne vmeri mi, ár i te jasz tűdi z-tebom vrėd vmerjėm.

— Tŕ je zse tak prav, moj golŕb — etak teda nebos mãrala, csi mi nogŕ vkrã vzemejo?

Kabi nebi mãrala, ka bode te z-dãnoga obecsanya, zakã szem ti z-csısztıla tak vszãki

Rázlocsní máli glászi

Po gorioszlobodjěnyí prvoga vogrszko-ga vojnika Tauber Jánosa pokápanye aug. 11 ga popoldnévi ob 5-toj vőri v Szoboti. Né je na bojiscí premíno, nego med vojáske szlűsbe szpunyávanyí augusztusa 9 toga v Szarvaslaki na sztrázsi bodőcsęga, kak szo ga gori steli odmeniti, szo ga mrtvo lezsēcęga našli, — Bozsizslak ga je vđaro. Te pokojni sze je v Somogy vármegyővi, v Szigetvári nárődo, tam je zřivo vu pobożsne famílije krőzři, kak postřivani szabolszki mester. — Tim nyęgovim je té nesřrecsen, tůżsen glász po vojnszkoj oblászti po telefoni naznanyeni. Tůvárısica, szin i brat szo z potřtim szřdcom prisli zanyim v Szoboto, kama ga je vojaska oblászť mrtvoga dála v-spítál připelati i na leszo (ravatal) polozřiti. — Gda je k-vojákom pozváni vu vojasko knigo je z-pomőte za katholicsána bio szpřisani. Ti nyęgovi pridőcs szo nazvēstřili, ka je evangeličsanszkoga vadlůvanya i tak je z-evangelicsanszkov Bozřov szlűsbov med velřkov őszvetno-sztřiov pohrányen. Na szpřevodi je nazőcsi bilő brezi rázlocska vere i národno-sztři celo officěrsztřivo, velřki racsun vojástva, szobotski obrtnikov drřstvo, ogengaszřilci pod Bács Lajos zapovednikom. Szobotske intelligencie, csesztřnikov, pöręarov i z okrogline vesztřic necstěta vnozsina. Szobotsko igralszko drřstvo je tůżsne, zřalne

nőte igralo. Od spítála ga je po zselezniczkoj vilčsi do ővode i po cěrkvenoj vilici okőlivrat groznozelika vnozsina, kakse je řetřkogda bilő viditi, vu lěpom, dıszciplěranom ředí szpřevájala. Igralszka banda je do brřtřiva mile, tůżsne, zřalne nőte igrala, med sterim szo sze vojákov i cěloga szpřevoda kommandni sztopájı vjedínalı i cřtili. Na brřtřivi je k vu bojni szpádnyenim vítězom řed polozřeni vu grob na pocsinek. Po dvema dűhovnika cěrkvenoj őpravici szo pri grőbl goszpőd Radványi Jőzaef jezernik, v-lěpom gővori vzěli vu od vojástva iměni od pokojnoga tůvárısa zřalen szlobőd. Blájřseni bojdi nyęgov szpőmenek! Na nakonci je obcsinsztřivo tiho szpěvalo z-vojástvom navkűp vogrszki Himnusz: „Isten áld meg a magyart“. Potom je szpřevod z-tůżsnim vu szřdci, globoko obhodjeni odhájao z-mira ograda.

K. I.

Domankosfa. K nasoj sőli szta za vucřitelı vőimępvánıva Szabó Jőzsef i Farkas Irén. Szabó Jőzsef vucřitel je szvoje vcsenyě v Soproni v evangeličsanszkoj vucřitelszkoj sőli szkoncsao. Tűdi má kántorszko diplomo i diplomo za Levente — mladino vcsenyě. Obá dvá solszkřiva delavca szmo z nájvéksov radosztřiov szpřejalı, nyřdva szřdcsno pozdrávlamo i nyřdva zvišenomi deli zseľemo vńőgo Bozřega blagosztřova. Solszko deco zse zdaj v augusztus mészeci vszákı děn dvě vőri vcsita. Vucřitel je domá z Cěldő-mőľka, vucřitelica pa z Kőřzega.

děn csizme?! — Rávno li za tvojega lěpoga plesza volo ti nedopřsztřim vkraj vzěti nőge.

— Ali Panika moje děte, nebi mi enęedůvala ti meni té plesz. Moj plesz trbě tebi i ně jazs?

Tő je pá tákse zgovárjanye, za stero pá jőcs naszledůje.

— No, gűcsi, jeli za mēne jőcses, ali pa za csizme? Na tő sze pa cslovek zaszmęjati more.

I Pannika sze je naednők jőkala i szmehála.

— Da szı nőři András, ka sze i etaksega hipa más volő sáliti.

— Vě sze za dvá dni nemo sáo, — te mi pretecsě dolí moj tředen. Dobřo, ka szı prisla, komcsibár bode nikák, ki me dá pokopati.

Tő je zse pá táksi gucs, steroga Pannika brezi jajřěcsi nemre niháti. Gori sze pokřije na mozsá i tak sze jőcsę i jávcse.

— Nevmeri mi drági moj Andři, bole ti

náj vkřa vzemejo obě dvě nogě.

— I ti bos me tak tůdi rada mēla Pannika?

— Naj me pokastiga Bőg, cři te nebi rada mēla!

— Na té recři ti jáko veliko radosztřiov vēm, ali prvle te náj kűsnem na szladki vűsztaj tvojı, da szı tů pred telkimi lűdmi tő oblůbila.

Zdā sze je zse ně bránila kűsnoti. Naj csűje, naj vídi vszákı cslovek, ka ona lűbi szvojega mozsá escse i tak, cři bi edne nőge ně meo. Vě je tő ně tak veliki áldov, kak pa, ki je cěli zřitek gori áldůvao. Z-ednov nogőv escse lehko zřivě cslovek i blájřseni tůdi zná bidti, cři jezte stoj, ki ga blagosztřávla. Ona dobra vogrszka zřenszka scsě bidti i neosztřavi szvojega mozsá vu niksoj nevőli ně. Tő je mışřilla Pannika vu szebi, dokecs jo je mőzs kűřvao po licaj. I zdā sze je zse vecs ně jőkala, i ně zřalosztřila, szamo je telko govorila:

Finszka. Nè dāvno szta Mannermaa pűspek szvoj 70 ti lètni rojsztni dèn i Lehmen pűspek 50 lètni dèn szvetila. Pri toj priliki szo finszke evangelicsanszke cűrkvi dűhovnistvo i verniki szrdcsno pozdrávlati szvoje dűhovnike. — Drűstvo za znotrűsnyo miszijo scsè vsze finszke szoldáke z biblijov obdarűvati, málo prilicsno biblijo scsè vűdati, stero gmajne kűpijo za szoldáke i prűkdájo szoldacskej pűspekiji, stera naj tē biblije med szoldáke raztála. — Finszki rádlo v Helszinki vszákí dèn stirikrát dáva razlicsne prográme v vogrszkom jeziki, naj bi tűdi z tēm naprűpomágao vogrszko-finszko bratszko vkűpdrűsanye.

Amerika. Amerikanszko biblijszko drűstvo je zdaj szvetilo szvojega obsztánka 125 lètnico. Drűstvo je v tom csasz' 305 miljűnov biblij vűraztálalo v 50 razlicsni drűsávaj i v 250 jezika. — Vogrszka evangelicsanszka gmajna v Clevelandi je májusa 4 ga dála poszvetiti szvojo nűvo cűrkv i tő med velkim szvűtek drűsánjom v navűcsnoszti vnozsino národa. Na tom szvűtki navűcsni evangelicsanszki dűhovnicke szo tűdi tő szklenoli, da nasztávijo v Ameriki vogrszko evangelicsanszko sinyorijo. Tak poszvecsűvanye nűve cűrkvi, kak nasztávlyanye sinyorije nasz na tő opomina, da Bozsza zmágajűcsa miloscsa i evangeliasanszko vkűpdrűsanye lèpi szád rodi.

Norvűgia. V norvűgiji szo tűdi zsenszke dűbille tő pravico, da lehko dűhovnicke posztűnejo. Na univerzi v Oszloi szta zse dvű zsenszki polozsile dűhovniski egzájmen.

Grska. V Grskom országi v vűrasaj Athén i v Szalon'ki cűvűcsa nűmske evangelicsanszke

gmajne jesztejo. Gda szo nűmci tē vűrase notrűvzeli, tē szo v obűma vűrasama hvűlodávűcsse Bozs: szlűzsbe drűsali v evangelicsanszki cűrkvaj.

Anglija. V Angliji je od zacűrűta bojne 1445 cűrkvio bilű vnűcseno, ali pa tak porűseno, da sze vecs nemrejo nűcati.

Szovjetszka Ruszija. Bolsevicka Ruszija je v zasűdèni polszki krajina 300 krscsanzki cűrkvio, 62 zsinagűgi, tő je zsidovszki cűrkvi i 1000 verszki sűl dála zaprűti. Tűdi v od bolsevikov zasűdènoj polszkoj (zdaj je zse vsze zasűdűla nűmska i vogrszka vojszka) sze je 300 cűrkvni oszűb zgűbilo i tűdi prepovedali szo 19 tim cűrkvni novinam ny.hovo szhájanye. Ali krscsanzska vernosz, áldovnosz je med polaki i ukrajnci pod ruszoszkov komunisztűcsnov vlűdov vszákí dèn vűksa i mocnűsa bűla. V komunisztűcsnoj Rusziji je pod bolsevikov sztrahovlűdov v 24-i lètaj 32 miljűnov lűdi bilű vmorjeni ali pa od glűdi mrlű. Taksí je bolseviki paradűsom.

Turobi glászi. Műszeca juliusa szo sze odszelili vu vűcsnosz z fare *Tűtkeresztűr*: jul. 2. Rűzsics Sándor Petűfa, szt. 62 l, jul. 7. Malacsics János Felsűszentbenedek, szt. 78 l, jul. 12. Kelemen Rozália roi. Babics Tűtkeresztűr, szt. 66 l, jul. 18. Dűh Ferenc Ottűháza, szt. 63 l, jul. 26. Malacsics Jűzsef Felsűszentbenedek, szt. 81 l. — *Z Szobotske fare*: je vu Bűgi vűpreminűla z Kisszombata Kumin Miklosa kurűtora tűvűrisica, Kumin Franciska 76 lèt sztara. — *Vsze zsalűvajűcsse náj pomiri Goszpodin Bűg*, tim preműnyenim pa náj bode Krisztűs goriszta-nűnye i zsűtek!

I jeli je tak tő gvűsno, ka csi ti vkrű vze-mejo nogű, ka ti te zsűvo bodes?

Na tő szo zse vszi betezsnici v-kűrusi, z-ednim grlom ogvűsali Panniko, ka nyű mozsűvi te nika nede.

— Te jo tak vkrű daj vzűti, kak nálprűle, ercsű Pannika i vű je stela idűi z-hűzse. Ali Andri je za nyűv kricsao:

— Pannika, ono veliko radosz, ka szem tebi naműno povedati tak nebi stela csűti?

— No, gűcsi tak, vű bi zse uprav rada csűla, kaj dobroga tűdi.

— Prűle mi tő povű, jeli bi rada bűla, csi bi zse jasz prűk bio tē operácii?

— Jeli pa tő escű pitati trűb? Pű zsitka bi rada tű dála. da bi li tebű, csi glih szamo z ednov nogűv vűdla.

— Szvoj zsűtek obdrűsi meni — ali práve moje nűge zse neiscsi — zse szo jo vkrajvzeli

i rana je zse zacűlila i jasz szem zse tak zdrav, kak szem prűle bio.

Na tē recsi je Pannika kaj nű vedűla prűviti vu velikoj radoszti? Kapa escű, gda je Andri gori sztano z posztelű? Pri nyem je sztűla zsenű, pomágala ga je oblekűvati, tű nyemi je dála klanko i lepű szta vűsűla vu spitűla ograd. Nű je bilű od nyűdva blűjzsenűsaga csűloveka vu cűlom spitűli.

Gda je na drűgi dèn Pannika szlobűd jeműla, nyű je Andrűs pravo:

— Pannika, szamo csűszti moje csűvűle nadale, ár gda zse domű bodem sű mi nűga nazáj zrasztű. Tűkso nogű dobűm, steroj nede skűdo ni golombűs, ni niksi drűgi beteg — na tűszto do tűdi dobre one csűzme; escű i sznehinszki plesz bodem v-nyi plűszao! . . .

